LASTEN VARHAISKASVATUKSESTA PERITTÄVÄT MAKSUPERUSTEET 1.8.2026 ALKAEN

Varhaiskasvatuksen toimintakausi alkaa 1.8. ja päättyy 31.7.

Mihin varhaiskasvatuksen asiakasmaksu perustuu?

Varhaiskasvatusmaksut perustuvat varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakiin (1503/2016). Laissa säädetään kunnan järjestämässä päiväkoti- ja perhepäivähoidossa perittävistä maksuista. Asiakasmaksu määräytyy perheen koon ja tulojen sekä lapselle valitun varhaiskasvatusajan perusteella. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tulorajat muuttuvat indeksitarkistuksen vuoksi 1.8.2026 alkaen.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut on sidottu opetustoimenhintaindeksiin ja tulorajat ansiotasoindeksiin varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetussa laissa tarkemmin säädetyllä tavalla.

Maksuttomasta esiopetuksesta säädetään perusopetuslaissa (628/1998).

Määritelmät

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaissa (1503/2016) tarkoitetaan

1) *palvelun käyttäjällä* varhaiskasvatuksessa olevaa lasta sekä lapsen ohella hänen kanssaan yhteistaloudessa eläviä vanhempia tai muita huoltajia;

2) *perheellä* yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa eläviä henkilöitä sekä molempien samassa taloudessa eläviä alaikäisiä lapsia;

3) *kunnan järjestämällä varhaiskasvatuksella* varhaiskasvatuslain (36/1973) 10 §:ssä säädetyillä tavoilla järjestettyä varhaiskasvatusta;

4) *toimintavuodella* kunkin vuoden elokuun alusta alkavaa ja seuraavan vuoden heinäkuun loppuun asti kestävää ajanjaksoa;

5) *kokoaikaisella varhaiskasvatuksella* vähintään 35 tuntia viikossa annettavaa varhaiskasvatusta

6) *osa-aikaisella varhaiskasvatuksella* alle 35 tuntia viikossa annettavaa varhaiskasvatusta

Perheen koko

Perheen kokona otetaan huomioon yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa elävät henkilöt sekä heidän kanssaan samassa taloudessa elävät molempien alaikäiset lapset. Jos lapsen huoltajat asuvat eri osoitteissa, mutta lapselle järjestetään varhaiskasvatusta vain yhdessä kunnassa, määrätään maksu sen perheen tulojen perusteella, jonka luona lapsella on väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009) mukainen asuinpaikka.

Jos lapselle järjestetään varhaiskasvatusta kahden kunnan alueella, on maksu määrättävä erikseen molemmissa kunnissa. Mikäli virallisessa elatussopimuksessa ei ole muuta sovittu, tulee kummankin huoltajan toimittaa omalta osaltaan tuloselvityksensä ja valita tuntiraja.

Varhaiskasvatuspäivän pituus

Varhaiskasvatusajan pituus määräytyy huoltajan tai huoltajien työaikojen tai opintojen mukaan. Varhaiskasvatuslain (540/2018, 9§) mukaan varhaiskasvatus saa pääsääntöisesti kestään enimmillään 10 tuntia yhtäjaksoisesti, lukuunottamatta vuorohoitoa.

Perheen tulot

Asiakasmaksu määräytyy huoltajien jatkuvien veronalaisten ja verosta vapaiden tulojen (bruttotulot) sekä ansiotuloa korvaavien tulojen mukaan. Tuloselvityksessä tulee ilmetä, maksetaanko lomarahaa. Mikäli tämä ei selvityksessä ilmene, lisätään laskennallinen lomaraha 5 %.

Palkkatulot ja Kelan maksamat eläke- ja etuustiedot voidaan tarkistaa tulorekisteristä. Muut tuloselvitykset on toimitettava eDaisyn kautta viimeistään sen kuun loppuun mennessä, jolloin lapsi aloittaa varhaiskasvatuksessa. Mikäli asianmukaista tuloselvitystä ei ole saatu, peritään korkein maksu, eikä hoitomaksua takautuvasti palauteta. Maksu korjataan seuraavan kuukauden alusta, kun tulotiedot on toimitettu.

Liitteet, joita ei saa tulorekisteristä:

- Yrittäjän tulot (viimeisin vahvistettu verotuspäätös tai viimeisin tuloslaskelma ja tase)
- Pääoma- ja osinkotulot
- Vuokratulot ja yhtiövastike
- Aikuiskoulutustuki
- Muut tulot, esim. maatilatalouden tulot, metsätulot, metsämaan pinta-ala ja sijainti
- Varhaiskasvatuksen piirissä olevan lapsen/lasten tulot, esim. elatusapu ja -tuki ja eläke
- Maksettu elatusapu

Maksuprosentit ja tulorajat 1.8.2026 alkaen:

Perheen henkilömäärä	Tuloraja €/kk 1.8.2024 alkaen	Maksuprosentti	Tuloraja 1.8.2026 alkaen	Maksuprosentti
2	4066 €	10,7 %	**4369 €**	**10,7 %**
3	5245 €	10,7 %	**5635 €**	**10,7 %**
4	5956 €	10,7 %	**6399 €**	**10,7 %**
5	6667 €	10,7 %	**7163 €**	**10,7 %**
6	7376 €	10,7 %	**7925 €**	**10,7 %**

Yli kuusihenkisen perheen tulorajaa korotetaan kustakin seuraavasta perheen alaikäisestä lapsesta 295 € 1.8.2026 lähtien.

Varhaiskasvatusmaksun määräytyminen

Varhaiskasvatusmaksu määräytyy seuraavalla laskukaavalla:
(bruttotuloraja – tuloraja) x 10,7 % = varhaiskasvatusmaksu, josta lasketaan varatun hoitoajan mukainen prosenttiosuus.

Sähköisessä varhaiskasvatushakemuksessa on hoitomaksulaskuri.

Tulotietojen liitteeksi tarvittavat todistukset ja selvitykset

- Ajantasainen ansiolaskelma (bruttotulot), jossa näkyy tulokertymä ja lomaraha
- Viimeisin vahvistettu verotuspäätös erittelyosineen
- Selvitykset muista mahdollisista verotettavista ja veroista vapaista tuloista, mm.
    - Työttömyyskorvaus ja kassa-avustus
    - Työvoimakoulutuksen tuet
    - Sairausvakuutuslain mukainen päiväraha
    - Eläkkeet
    - Elatusapu ja -tuki
    - Äitiys- ja vanhempainraha
    - Pääoman tai muun omaisuuden tuotto, kuten korko-, osinko- ja vuokratulot
    - Muut jatkuvat henkilökohtaiset tulot, kuten kokouspalkkiot ja luontaisedut
    - Ammattikoulutusraha
    - Oppisopimuskoulutuksesta saatava tuki
    - Kuntoutusraha
    - Omaishoidontuki
- Opiskelijat
    - Opiskelutodistus
    - Jäljennös opiskeluun liittyvästä etuuspäätöksestä

- Selvitys opiskelun aikaisista tuloista
- Muut tulot, kuten maatalouden tulot, metsätuotot (metsämaan pinta-ala)
- Itsenäisestä ammatinharjoittamisesta ja yritystoiminnasta saatavat tulot
  - Kirjanpitäjältä tai tilitoimistosta saatu todistus palkasta
  - Viimeisin kirjanpitäjän allekirjoittama tuloslaskelma
  - Viimeisein vahvistettu verotuspäätös
- Tulojen vähennyksinä otetaan huomioon
  - Maksetut elatusavut
  - Kiinteistön luovutuksen yhteydessä määräajaksi tai elinkaudeksi pidätetty rahana suoritettava etuus (syytinki)

Kuukausimaksu

Ylin varhaiskasvatuksesta perittävä kuukausimaksu on 335 €/kk ja alin 32 €/kk.

Varhaiskasvatusmaksu on voimassa toistaiseksi. Maksu peritään enintään 11 kuukaudelta vuodessa. Heinäkuu on maksuton kuukausi edellyttäen, että lapsen varhaiskasvatus on jatkunut keskeytymättä elokuusta lähtien.

Perhe voi suostua korkeimpaan varhaiskasvatusmaksuun rastittamalla kohdan "Sitoudun maksamaan korkeimman varhaiskasvatusmaksun" eDaisy -asioinnin varhaiskasvatushakemuksessa. Tällöin tuloselvitystä ei tarvitse tehdä. Lisäksi hakemuksessa voi antaa kunnalle suostumuksen tulotietojen tarkastamiseen tulorekisteristä. Suostumukset ovat voimassa toistaiseksi.

Sisarusten maksujen määräytyminen

Perheen ensimmäiseksi lapseksi katsotaan lain mukaan nuorin varhaiskasvatuspalveluja käyttävä lapsi. Perheen nuorimman lapsen kokoaikaisesta varhaiskasvatuksesta perittävä kuukausimaksu on enimmillään 335 €. Ikäjärjestyksessä seuraavasta kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa olevasta lapsesta maksu on enintään 40 % nuorimman lapsen maksusta eli enimmillään 134 €/kk. Seuraavien lasten ylin perittävä maksu on 20 % nuorimman lapsen maksusta eli enimmillään 67 € ja alimmillaan 32 €. Määrättäessä perheen muiden kuin nuorimman lapsen maksua käytetään määräytymisen perustana nuorimman lapsen laskennallista kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksua. Varhaiskasvatusmaksua määriteltäessä maksu pyöristetään lähimpään kokonaiseen euromäärään.

Varhaiskasvatusajan vaikutus varhaiskasvatusmaksuun

Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa on käytössä hoitoaikaperusteinen maksukäytäntö.

Perhe valitsee alla olevasta tuntirajavalikosta tarvettaan vastaavan vaihtoehdon:

Maksuluokka h/kk	Maksun prosenttiosuus 100 % varhaiskasvatusmaksusta	Maksu enimmillään €/kk
0–35 h/kk (keskimäärin 1,5 h/päivä, 8 h/vk)	30 %	101 €
36–85 h/kk (keskimäärin 4 h/päivä, 20 h/vk)	60 %	201 €
86–110 h/kk (keskimäärin 5 h/päivä, 28 h/vk)	70 %	235 €
111–140 h/kk (keskimäärin 7 h/päivä, 35 h/vk)	80 %	268 €
141–210 h/kk (keskimäärin yli 7 h/päivä, yli 35 h/vk)	100 %	335 €

Toimikauden aikana tuntirajan voi muuttaa, mikäli se koskee vähintään kahta peräkkäistä kalenterikuukautta. Muutos tulee voimaan ilmoitusta seuraavan täyden kalenterikuukauden alusta.

Mikäli sovittu tuntiraja ylittyy, laskutetaan sen maksuluokan mukaisesti, mihin ylittyneet tunnit sijoittuvat.

Tuntikertymän ylittyessä kahtena perättäisenä kalenterikuukautena, tulee perheen tehdä muutosilmoitus palveluntarvetta vastaavasta tuntirajavalikosta.

Esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus

Perusopetuslain mukainen esiopetusaika on maksutonta 4 tuntia päivässä.

Esiopetus alkaa elokuussa kesken kalenterikuukauden. Elokuun tuntimäärään lasketaan ennen esiopetusta tarvittavat varhaiskasvatuksen tunnit ja esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen tunnit. Esiopetusvuoden jälkeen koulun kesäloman aikana (kesä-heinäkuussa) tunnit ovat vain esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta ja kokonaan maksullista. Elokuun ja kesä-heinäkuun kokonaistuntimäärä varataan Daisy Faminlyn (https://hirvensalmi.daisyfamily.fi/login) kautta ennakkoon ja maksu määräytyy rämän varauksen mukaan. Samoin tulee toimia niinä kuukausina, kun esiopetusta ei ole koko kalenterikuukautta: lokakuu (syysloma), joulu-tammikuu (joululoma) ja helmi-maaliskuu (talviloma).

Varhaiskasvatusmaksun tarkistaminen

Huoltajilla on velvollisuus ilmoittaa tulotiedot liitteineen sähköisesti eDaisy -asioinnin kautta (https://hirvensalmi.daisynet.fi/eDaisy) varhaiskasvatushaun yhteydessä tai kesken toimintavuoden, mikäli tulot muuttuvat. Maksu tarkistetaan, kun perheen maksukyky on olennaisesti muuttunut, perheen olosuhteet ovat muuttuneet, lapsen varhaiskasvatusaika muuttuu tai maksu osoittautuu virheelliseksi. Myös perheen koon muutoksesta tulee ilmoittaa. Mikäli maksupäätös perustuu asiakkaan antamiin virheellisiin tai puutteellisiin tietoihin, voidaan maksu oikaista ja periä takautuvasti enintään vuoden ajalta.

Mikäli tulot ja etuudet muuttuvat kesken kalenterikuukauden, maksu korjataan seuraavan kalenterikuukauden alusta, kun tulotiedot on toimitettu.

Asiakasmaksun alentaminen

Perheelle voidaan hakemuksesta myöntää alennut tai vapautus varhaiskasvatuksen asiakasmaksusta elatusvelvollisuuden, toimeentuloedellytysten tai huollollisten näkökohtien perusteella.

Asiakasmaksun perimättä jättäminen tai alentaminen myönnetään seuraavan kuukauden alusta, kun hakemus liitteineen on jätetty.

Päätösten asiakasmaksun alentamisesta tai siitä vapauttamisesta tekee sivistyslautakunta.

Peruuttamatta jätetystä varhaiskasvatuksesta perittävä maksu

Jos lapsen vanhemmat tai muut huoltajat eivät ota vastaan lapselle haettua ja myönnettyä paikkaa varhaiskasvatuksessa eikä paikkaa ole peruutettu ennen kunnan päätöksen mukaisen varhaiskasvatuksen alkamista, lapsen vanhemmilta tai muilta huoltajilta voidaan periä puolet lain mukaan määräytyvästä kuukausimaksusta.

Jos lapsen huoltajat varaavat lapselle varhaiskasvatuspaikan lomansa ajaksi eivätkä peruuta sitä, voidaan peruuttamatta jätetystä varhaiskasvatuspaikasta periä puolet tämän lain mukaan määräytyvästä kuukausimaksusta. Vaikka perheen tulot olisivat niin pienet, ettei lapselle ole määrätty kuukausimaksua, voidaan tässä momentissa tarkoitetulla tavalla käyttämättä jätetystä varhaiskasvatuksesta kuitenkin periä puolet 7 §:n mukaisesta pienimmästä perittävästä maksusta (16 €).

Kesäajan maksu

Jos varhaiskasvatusta ei varata ollenkaan kesä-heinäkuulle, heinä-elokuulle tai kesä-heinä-elokuulle näiltä poissaolokuukausilta maksua ei peritä. Poissaolon on aina kestettävä kaksi tai kolme peräkkäistä kalenterikuukautta. Poissaolosta on ilmoitettava kunnan antaman aikataulun mukaisesti. Varhaiskasvatuspaikkaa ei tällöin irtisanota, eikä tänä aikana ole oikeutta kotihoidon tukeen.

Laskun maksaminen

Varhaiskasvatusmaksu laskutetaan kuukausittain jälkikäteen. Jos maksua ei suoriteta eräpäivään mennessä, lähetetään asiakkaalle yksi maksukehotus. Jos maksua ei suoriteta maksukehotuksen eräpäivään mennessä, siirtyy maksamaton saatava perintätoimistolle. Varhaiskasvatusmaksut ovat ulosottokelpoisia.

Vanhempainrahakausi

- Oikeus samaan varhaiskasvatuspaikkaan säilyy enintään 13 viikon vanhempainvapaasta johtuvan poissaolon ajan.
- Kertaluonteiset vanhempainvapaapäivät eivät ole maksuttomia (Varhaiskasvatuslaki § 15).
- Maksua ei peritä, jos kaikki seuraavat ehdot täyttyvät:
    - Poissaolo kestää vähintään 5 päivää ja enintään 13 viikkoa
    - Poissaolosta ilmoitetaan päiväkotiin viimeistään kuukausi ennen sen aloittamispäivää erillisellä lomakkeella tai eDaisy-asioinnin kautta (Muutosilmoitus / Muu muutos)
    - Kelan vanhempainrahapäätös toimitetaan laskutukseen viimeistään sen kuukauden aikana, jolta alennusta haetaan.
- Toistuva 1–5 päivää kestävä poissaolo
    - Poissaolosta ilmoitetaan päiväkotiin viimeistään viikko ennen ensimmäistä poissaolon suunniteltua aloittamispäivää erillisellä lomakkeella tai eDaisy-asioinnin kautta (Muutosilmoitus / Muu muutos)
    - Kelan vanhempainrahapäätös toimitetaan laskutukseen viimeistään sen kuukauden aikana, jolta alennusta haetaan.

Muutokset eDaisy -asioinnin kautta (https://hirvensalmi.daisynet.fi/eDaisy)

Kaikista varhaiskasvatukseen liittyvistä muutoksista tulee täyttää sähköinen muutosilmoituslomake:

- Irtisanomisilmoitus
- Tulotiedot
- Tuntirajavalinnan muutos
- Osoitteenmuutos

- Toive hoitopaikan vaihdosta

DaisyFamily (https://hirvensalmi.daisyfamily.fi/login)

- Lasten hoitoajat tulee varata DaisyFamilyn kautta kolmen viikon jaksoissa lauantaihin klo 18 mennessä kunnan määrittelemän ohjeistuksen mukaan.
- Ohjelma vertaa toteumaa varaukseen päivittäin ja pidempi aika otetaan laskutuksessa huomioon.
- Mikäli lapsi on sairaana tai poissa varattuna hoitopäivänä, huoltajat kirjaavat poissaolon (S tai P) hoitoaikavarauksiin.
- Lapsen sairastuminen tai muusta syystä peruttu hoitopäivä ei oikeuta hoitopäivään varattujen tuntien siirtämiseen.
- Vanhempien työvuorojen muutokset huomioidaan henkilökunnan työvuorojen sallimissa rajoissa.
- DaisyFamilyn varauskalenterin (€) käytettävissä oleva hoitoaika/Laskutusperuste -näkymä kertoo, paljonko tunteja voi vielä varata lapselle valitun tuntirajavalinnan puitteissa.

Poikkeukset asiakasmaksuun

- Lapsi on sairauden vuoksi poissa kaikki kalenterikuukauden toimintapäivät.
- Lapsi on sairauden vuoksi poissa vähintään 11 toimintapäivää kalenterikuukaudessa, peritään puolet kuukausimaksusta. Hyvityksen saamiseksi Sairaus -merkinnät tulee olla kirjattuna Daisyssä.
- Lapsi on muusta syystä kuin sairauden vuoksi poissa koko kalenterikuukauden, peritään puolet kuukausimaksusta. Maksun puolittaminen edellyttää Poissa -merkintää.
- Maksua ei peritä niiltä päiviltä, joina lapsi on poissa sairausvakuutuslain (1224/2004) 9 luvun 7 §:ssä tarkoitettujen vanhempainvapaajaksojen ajan. Lapsen isän ollessa jo varhaiskasvatuksen aloittaneesta lapsesta myönnetyllä vanhempainvapaakaudella, ei maksua peritä lainkaan eikä lapsella ole oikeutta käyttää varhaiskasvatuspaikkaa kyseisinä päivinä.
- Hoidon alkaessa kesken kalenterikuukauden, peritään tulojen mukainen maksu hoidon alkamispäivästä lukien.
- Hoidon päättyessä kesken kalenterikuukauden, peritään tulojen mukainen maksu hoidon päättymiseen saakka.
- Normaali vuosiloma, koulujen syys-, joulu- ja hiihtoloma tai muu poissaolo työstä (esim. omaehtoinen palkaton vapaa) ei vaikuta alentavasti tuntirajavalintaan eikä asiakasmaksuun.

Lisätietoja

Lisätietoja varhaiskasvatusmaksuista saa Hirvensalmen kunnan varhaiskasvatuksen päälliköltä sekä kunnan verkkosivuilta www.hirvensalmi.fi

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaki (1503/2016) (https://finlex.fi/laki/alkup./2016/20161503).

Tulorajoja ja enimmäismaksuja tarkistetaan kahden vuoden välein.
Tulorajat tarkistetaan ansiotasoindeksin muutoksen mukaisesti.

Sivistyslautakunta 16.9.2026